

den store Guldmedaille som Belønning for hendes Udgever-Virksomhed derved.

I de 10 Aar, som er forløbene siden den Gang, har Bevægelsen udviklet sig med Kæmpeskridt. I hine Dage blev Johanna Naber vunden for Kvindesagen og er siden bleven den tro. Da den Internationale Kvindestemmerets Alliance ventedes til Holland udgav hun en lille Bog, som et ti Aars Jubilæums-Skrift for Udstillingen 1898, og heri gav hun et Overblik over alt, hvad der var fuldbåret, siden hin Udstilling gav sin mægtige Impuls til Fremskridtet, hvilket nu skulde kulminere ved Modtagelsen af den internationale Kvindestemmerets-Kongress. Hendes Jubilæumsbog hed: »Efter 10 Aar«. Den gav sit store Bidrag til at gøre Kongressen populær i Holland. Mange af de Personer, der havde arbejdet for National-Udstillingen, kom nu op til Amsterdam for at arbejde for, Kongressen som et Slags gentaget Møde efter den overordentlig dygtige Samvirken, der havde fundet Sted 10 Aar tidligere.

Foruden at have egnat sig til de her omtalte literære og historiske Værker samt til Kvindesagen, har Johanna Naber haft en praktisk Virksomhed ved at sidde i flere Komitéer, næsten alle med opdragende Formaal. I 5 Aar var hun Medlem af Skole-raadet, og i adskillige Aar beklædte hun Stillingen som Undersøger for Staten ved Uddeling af Diplomet for Kunstsyrning. Tillige hjalp hun til ved Grundlæggelsen af den første offentlige Skole for Tjenestepiger og sidder nu som eneste kvindelige Medlem i den Kommission paa ni Personer — hvoraf tre er Parlamentsmedlemmer — der forhandler om Forbedring for den offentlige Undervisning.

Det har været os en Glæde at fremstille en saa dygtig og Klarhed-søgende Kvindes Livsarbejde. Det har bragt Lys over Historiens Følgerække paa specielle Omraader; vi ser disse Menneskers Idealer følges gennem Tiderne til Fald eller Oprejsning. Efter 1898 har Johanna Naber delt sin Interesse som Protestant med det nye Kvindeideal som opstod, og vi takker hende for den store Part, dette fik af hendes Hjerte, hvortil hun benyttede sin overordentlige Begavelse og sine usædvanlige Betingelser. Hvem der arbejder for sit eget Land giver Gaven til alle Lande.

(Efter Oplysninger fra Holland til Redaktionen.)

Kvindernes Stemmeret i Australien.

Vi har længst hørt om det mærkelige Træf, at Staten Victoria, den første af Australiens Stater, der satte et Arbejde i Gang

for at opnaa Stemmeret for Kvinder alt i 1869, nu bliver den sidste til at erholde Fri-gørelsen, ja, at den i dette Øjeblik er den eneste Stat i Australien, som ikke endnu har erholdt fuld Stemmeret.

Ifølge den Indberetning, som efter Amsterdam Mødet er udgivet og sendt os af den Internationale Stemmerets Alliance, efter at være bleven forfattet af Australiens Kvindeforbunds Præsident, *Miss Vida Goldstein*, ser vi det atter bekræftet, at Syd Australien fik politisk Stemmeret i 1895, at Vest Australien fulgte i 1899, Ny Syd-Wales i 1902, Tasmanien i 1903 og Queensland i 1905.

Victoria er saaledes udelukket fra denne Ret.

Medens hver enkelt Stat for sig har kæmpet for, at dens Kvinder fik fuld Stemmeret, har Fælleds Regeringen — The Australian Commonwealth — siden 1902, givet fuld Stemmeret til Kvinder baade til Valgene i Overhus og Underhus.

(Saaledes kan Victoria's Kvinder være medbestemmende i hele Australiens Anliggender men ikke i sin deres Stats.)

»Saa underligt det lyder, saa hindrer dette os Kvinder i Victoria i at faa fuld Stemmeret,« siger Miss Goldstein. »I 1894 sagde vore Anti-Kvindestemmerets Lovgivere til os: »Vent blot, saa skal vi se, hvordan Kvindestemmeret virker i Ny-Zeeland!« — I 1896 sagde de: »Vent nu bare lidt endnu, saa skal vi se, hvordan den virker i Syd-Australien!« — I 1900 sagde de: »Vent nu og se, hvad Erfaringer man vil gøre i Vest-Australien!« — I 1902: »Vent lidt endnu, vi maa dog endelig se, hvad Resultatet bliver af Kvindestemmeretten i Australiens Fælledsregering!«

»Vi ventede og ventede. I Taushed var det just ikke, thi vi protesterede det bedste vi kunde. Vi arbejdede hele Tiden og ved hvert nyt Valg fik vi flere og flere, der støttede os — men med hvilken Virkning? — Med den, at vi nu i 1908 finder os klemte sønder og sammen mellem vore Modstandere og dem, der havde erklæret sig for vore Venner. Det konservative Parti staar paa den ene Side og Arbejdspartiet og de liberale Partier paa den anden. Intet af disse Partier kan fordrage Kvindestemmerettens praktiske Virkning. De Konservative tror, at det giver Stemmer til Arbejdspartiet, og Arbejdspartiet og de Liberale tror det modsatte. Disse sidste erklærer sig ikke saa aabent, vedholdende og frit i Favør af Kvindestemmeret, som de gjorde før de saa den i Virksomhed i Fælledsregeringen. Vel sætter Arbejdspartiet endnu Kvindestemmeret paa sit officielle Program, vel indgiver Partiet en Ansøgning i Victoria's Statslovgivning for Kvindestemmeret, men det indgyder ingen

Harme længer, naar Ansøgningen møder Modstand, og Regeringen ikke vil gøre den til et Regeringslovforslag. Ja, vi ser endog vore Interesser offrede i de Stridigheder, der opstaar mellem Partierne. Vi omtaler disse Kendsgerninger som et Svar paa det almindelige Spørgsmaal der rettes til os overalt i Verden: »Hvorfor er det dog ikke lykkedes Kvinderne i Victoria at skaffe sig den politiske Stemmeret, som de saa højt attraaer, og som Kvinderne i de andre australske Stater med forholdsvis stor Lethed er komne i Besiddelse af?«

»Man maa erindre, at den mandlige Befolkning i Australien er i Overvægt ligesaa vel som i andre nybefolkede Lande.

»I Fælledsregeringen mærkes Kvindernes Ret til at stemme tydeligt nok. Principet: »*Samme Arbejde, samme Løn!*« er her raadende, og ligeledes er Meddelelse af Indfødsret — som før gjorde Kvinderne afhængige af Mændene — ligesaa opnaaelig for Kvinder som for Mænd. Ogsaa har Fælledsregeringen lovet at forelægge Parlamentet en ny Ægteskabs- og Skilsmisselov, som skal udslette de iøjensaldende Uretfærdigheder, der har raadet i de enkelte Staters Særlove herfor.

»Det er ejendommeligt nok at se, at de faa Forbedringer i Staten Victoria's Love, som Kvinderne fik gennemførte til trods for, at de ikke fik Stemmeret, nu tjener som Mønster for de andre Stater, efterhaanden som Kvinderne dér faar Stemmeret. Blandt de Reformere, som er blevne sikrede i Australiens Stater, findes saaledes følgende:

- 1) Forøget Beskyttelse for gifte Kvinder, hvis Mænd gør sig skyldige i Grusomhed mod Hustru og Børn eller forlader dem; som er Hustruen utro og forsømmer at sørge for Familiens Underhold.
- 2) Forbedring af Love, der angaar Drukken-skab.
- 3) Skærping af Love, der angaar Spil; Væddemaal inden 21 Aars Alderen forbydes.
- 4) Undertrykkelse af usædelige Avertisse-menter.
- 5) Børns Legitimation, saasnart Forældre ind-gaar Ægteskab.
- 6) Indvilligelses Alderen forhøjes.
- 7) Beskyttelse for Børn mod usædelig Literatur.
- 8) Forbedringer i Behandlingsmaaden af for-sømte Børn.
- 9) Regulering af Arbejdstimer for Børn, der arbejder for Løn.
- 10) Forbud mod Tobaksrøgning inden det 16de Aar.
- 11) Forbedring i Arbejdsbetingelser ved at eta-blere »et Raad« for Daglønsarbejdere.
- 12) Forbedring i Love angaaende Opdragelse.
- 13) Forbud mod Salg af Opium.
- 14) Forbedring i gifte Kvinders retslige Stilling.
- 15) Middel mod al Handel i Prostitution.